

Szanowni Państwo,



Program Centrum Pro Bono jest realizowany przez Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych (FUPP, [www.fupp.org.pl](http://www.fupp.org.pl)) od 2007 roku. Jest to pierwsza i jedyna tego typu inicjatywa w Polsce, która poza pomocą prawną dla organizacji pozarządowych, ma także na celu wytyczanie nowych kierunków współpracy sektora pozarządowego i kancelarii prawnych. Centrum Pro Bono zaspokaja rosnącą potrzebę pomocy prawnej pro bono na rzecz organizacji III sektora. Wierzymy, iż pomoc prawna świadczona pro bono może stanowić znaczący wkład środowiska prawników w budowanie silnego społeczeństwa obywatelskiego.

Od 2007 roku dzięki zaangażowaniu wielu prawników, pomogliśmy organizacjom pozarządowym w ponad 600 sprawach. W roku 2019 do Centrum wpłynęło 40 spraw. Zostały także zrealizowane dodatkowe projekty, takie jak zajęcia w szkole i publikacje artykułów na łamach portalu organizacji pozarządowych [ngo.pl](http://ngo.pl) i dziennika „Rzeczpospolita”.

Wiosną mec. Izabela Staniszevska-Brzozek poprowadziła dwa spotkania w Ośrodku Pomocy Społecznej Praga Południe w Warszawie. W maju było to spotkanie z osobami, które zwracają się do OPS z problemami dotyczącymi upadłości konsumenckiej. W czerwcu pani Mecenas przeprowadziła szkolenie dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej celem podniesienia ich kompetencji w zakresie tematyki upadłości konsumenckiej. Oba spotkania zostały ocenione bardzo wysoko przez osoby w nich uczestniczące. W czerwcu odbyło się szkolenie współorganizowane ze Stowarzyszeniem Klon/Jawor. Tematem zajęć było prowadzenie przez NGO działalności w formie spółek. Szkolenie przeprowadziła kancelaria Peter Nielsen&Partners. 6 listopada w kancelarii White&Case w Warszawie odbył się event pod nazwą Pro Bono Day, który Centrum Pro Bono wraz z organizacją PILnet miało okazję współorganizować. Spotkanie było częścią pierwszego Europejskiego Tygodnia Pro Bono, któremu towarzyszyły wydarzenia na całym kontynencie. Podczas spotkania głos zabrali prawnicy udzielający pomocy pro bono organizacjom pozarządowym, a także przedstawiciele i przedstawicielki organizacji, m.in. Komitet Ochrony Praw Dziecka, Kuchnia Konflikty, organizacji Habitat for Humanity Poland, Ashoka w Polsce, Centrum Informacji Społecznej, Związek Biur Porad Obywatelskich i Centrum Informacji Społecznej, Fundacja Court Watch Polska, [ngo.pl](http://ngo.pl).

W realizowanym z dziennikiem „Rzeczpospolita” cyklu „Pomoc pro bono” zostały opublikowane artykuły:

Mec. Maria Grochowska – „Kwesta dla potrzebujących w wielkim poście i kościele”;

Mec. Marty Wojtkowiak (Gide Loyrette Nouel) - „Dwoje na huśtawce. Nazwa fundacji nie może być dowolna”

Mec. Elżbieta Lis (Dentons) „Każdy z nas może pomagać”

Angeliki Koman (Kancelaria Prawna Filipek & Kamiński) - „Nie dla zysku a w konkretnym celu”

Już kolejny rok kancelaria Hogan Lovells brało udział w projekcie edukacyjnym w VII Liceum im. Juliusza Słowackiego w Warszawie. W listopadzie mec. Agnieszka Szczodra-Hajduk i Karolina Dębiec przeprowadziły się lekcje „Co warto wiedzieć o prawie pracy?”.

Od października 2015 roku Centrum Pro Bono wraz z kancelariami zorganizowało 16 spotkań Pro Bono Roundtable, podczas których miała miejsce prezentacja zrealizowanych projektów, oraz dyskusja z zaproszonymi na spotkanie organizacjami pozarządowymi w zakresie współpracy z prawnikami pro bono. W roku 2019 odbyły się trzy spotkania w kancelariach: Clifford Chance, DLA Piper i Bird&Bird.

W 2019 roku odbyła się 16. edycji konkursu Prawnik Pro Bono. Laureatką w tym roku została pani mec. Anna Frankowska – adwokat ze współpracującej z CPB kancelarii Weil Gotshal&Manges, a wyróżnienia zdobyli: II wyróżnienie - mec. Michał Wawrykiewicz, I wyróżnienie - mec. Paulina Kieszkowska-Knapik.

W tym miejscu pragniemy także podziękować kancelariom za wsparcie finansowe udzielone w 2019 roku, bez którego istnienie i rozwój Centrum Pro Bono nie byłoby możliwe.

Wsparcia udzieliły kancelarie:

**Partnerzy Główni:** Clifford Chance, Dentons, Hogan Lovells, Linklaters, Bird&Bird, Gide Loyrette Nouel,

**Partner Wspierający:** mec. Katarzyna Łukasiewicz, Kancelaria Filipek&Kamiński, Leśnodorski Ślusarek i Wspólnicy, DLA Piper

**Partner Wydania** –....

Mamy nadzieję, że kolejny rok przyniesie jeszcze więcej sukcesów!

**Anna Włodarczyk - koordynatorka Centrum Pro Bono**

Szanowni Państwo,



Portal organizacji pozarządowych ngo.pl to największe źródło wiarygodnych informacji, wiedzy, praktycznych porad i kontaktów dla organizacji społecznych w Polsce. Od 2000 r. informuje o tym, co ważne w pozarządowym świecie, dostarcza wiedzy, jak założyć i prowadzić organizację oraz umożliwia społecznikom informowanie o swoich działaniach. Pomaga organizacjom profesjonalizować działania, a aktywnym obywatelom umożliwia

włączanie się w działalność społeczną.

**ngo.pl w 2019 r. to:**

- **6,6 mln** wizyt
- **3,3 mln** użytkowników
- **26 tys.** skrzynek mailowych (newsletter)
- **> 50 tys.** fanów na FB
- **> 1100** osób w grupie „formalności w ngo”
- **777** wzmianek w mediach

Współpraca z Centrum Pro Bono rozpoczęła się w drugiej połowie 2016 r. od cyklu „Zapytaj prawnika o... prawo pracy” realizowanego we współpracy z Kancelarią Wardyński i Wspólnicy. Pomysł opiera się opracowaniu odpowiedzi na pytania zadane przez czytelników/czytelniczki. Opracowania są publikowane na portalu ngo.pl Sukces pierwszego cyklu sprawił, że współpraca w tym zakresie była kontynuowana również w 2017 r i 2018 r. Publikowane były także artykuły problemowe i opracowania.

W 2019 roku główny trzon współpracy to artykuły problemowe, konkretne zagadnienia trudne dla organizacji, również z zakresie nowych obowiązków np. baza danych odpadowych czy nowe taryfy energetyczne. Przekazywane były także konkretne pytania od organizacji, część odpowiedzi publikowana w formie artykułów. W czerwcu został przeprowadzony we współpracy z Kancelarią PNP bardzo ciekawy warsztat dla doradczyń i doradców z całej Polski „Zakładanie spółek”.

Cały czas dążymy wspólnie do pogłębiania współpracy wykorzystując i łącząc potencjał wiedzy, umiejętności prawniczych oraz potrzeb organizacji pozarządowych.

Bardzo mnie cieszy ta możliwość spotkania dwóch „światów” i wzajemnego czerpania od siebie a tak osobiście to także poznanie nowych osób, świetnych fachowców, świetnych ludzi.

**Monika Chrzczonowicz – ngo.pl**

**BIRD&BIRD SZEPIETOWSKI I WSPÓLNICY**  
**PARTNER GŁÓWNY CENTRUM PRO BONO**

# Bird & Bird

Fundacja eFkropka zajmuje się pracą terapeutyczną na rzecz osób chorych psychicznie, z wykorzystaniem tzw. „ekspertów przez doświadczenie”, czyli osób, które przeszły kryzys zdrowia psychicznego. Fundacja zwróciła się z prośbą o pomoc w formułowaniu umów z partnerami i sponsorami. Fundacja potrzebowała także pomocy w opracowaniu zgody na udostępnienie wizerunku oraz sprawdzeniu treści aktualnego regulaminu organizowanego w 2019 r. II Kongresu Zdrowia Psychicznego. Wsparcia organizacji udzielili mec. Katarzyna Zaklikocka oraz mec. Piotr Zawadzki.

Kolejną organizacją, której pomogła kancelaria Bird&Bird była fundacja Świętego Huberta, prowadząca Ośrodek Leczenia Dzikich Zwierząt w Wyszonowicach. Fundacja realizuje także w placówkach oświatowych zajęcia z zakresu edukacji ekologicznej. Organizacja domniemywała, że została bezprawnie pomówiona. W obawie o swój wizerunek, zwróciła się do Centrum o pomoc w ocenie możliwych działań, w tym, ewentualnie, w złożeniu pozwu. Wsparcia organizacji udzielił mec. Piotr Zawadzki.

Fundacja TUS działa na rzecz niezależności osób z niepełnosprawnościami. Prowadzi ona bazę danych „Niepełnosprawnik”, która pomaga osobom z niepełnosprawnościami znaleźć usługi dostosowane do ich potrzeb blisko ich miejsca zamieszkania. Portal działa w Gdańsku, Poznaniu, Warszawie, Wrocławiu. Kilka lat temu Fundacja prowadziła projekt finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), który zwrócił się do Fundacji z żądaniem zwrotu przyznanych środków. Kancelaria udzieliła porady prawnej w tym zakresie. Wsparcia organizacji udzieliła mec. Paula Koczara.

Ponadto, wiosną 2019 r., mec. Izabela Staniszevska-Brzozek poprowadziła dwa spotkania w Ośrodku Pomocy Społecznej Praga Południe w Warszawie. W maju było to spotkanie z osobami, które zwracają się do OPS z problemami dotyczącymi upadłości konsumenckiej. W czerwcu pani Mecenas przeprowadziła szkolenie dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej celem podniesienia ich kompetencji w zakresie tematyki upadłości konsumenckiej. Oba spotkania zostały ocenione bardzo wysoko przez osoby w nich uczestniczące.

**KANCELARIA DENTONS**  
**PARTNER GŁÓWNY CENTRUM PRO BONO**



大成 DENTONS

Kancelaria Dentons od momentu powstania Centrum Pro Bono wspiera program zarówno doradczo, jak i finansowo. Jest jedną z najbardziej aktywnych kancelarii i w roku 2019 zaangażowana była w wiele spraw dając w sumie 2600 przepracowanych pro bono godzin.

## **KANCELARIA DLA PIPER**

### **PARTNER WSPIERAJĄCY CENTRUM PRO BONO (?)**



projektów organizacji.

Komitet Ochrony Praw Dziecka zwrócił się z prośbą o przeanalizowanie ankiety i regulaminu jednego z wieloletnich projektów organizowanych przez Komitet pod kątem ich zgodności z przepisami RODO.

W sierpniu Kancelaria pomogła organizacji Rodzic w Mieście. Problem dotyczył konieczności prewencyjnego zastrzeżenia nazwy jednego z

## **EVERSHEDS SUTHERLAND WIERZBOWSKI**

W minionym roku kalendarzowym Kancelaria była niezwykle aktywna.

Z pierwszą sprawą w tym roku kalendarzowym do Centrum Pro Bono zgłosiła się Fundacja Dominikański Ośrodek Liturgiczny, która poprzez swoją działalność dąży do poszerzenia zrozumienia liturgii. Fundacja zwróciła się z prośbą w konstruowaniu regulaminu i oświadczeń w kontekście RODO.

Z kolejną sprawą dotyczącą wątpliwości co do porządku obrad Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków zgłosiło się Stowarzyszenie „Osuchy 1944”.

Komitet Ochrony Praw Dziecka jest organizacją pozarządową, której działalność ma charakter służby społecznej mającej na celu ochronę dziecka przed krzywdą i naruszeniem jego podstawowych praw i interesów. Organizacja zgłosiła się w lipcu z prośbą o sprawdzenie regulaminu organizowanego przez nich konkursu pod kontem przepisów RODO.

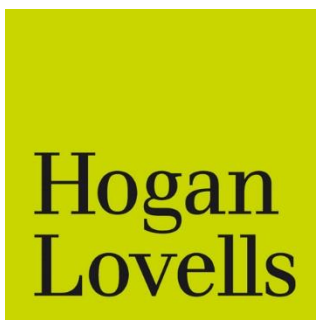
Celem Stowarzyszenia Klon Jawor jest rozwój tolerancyjnego, aktywnego, twórczego, samoorganizującego się społeczeństwa, dającego równe szanse wszystkim obywatelom i obywatelkom. Organizacja zwróciła się do Centrum z prośbą o odpowiedź na pytanie, czy organizacja NGO utrzymująca się z dotacji, składek członkowskich i 1% podatku jest objęta ustawą dotyczącą elektronicznej faktur zamówień publicznych poniżej 30 tys. Euro. Drugą sprawą zgłoszoną przez organizację było pytanie: czy fundacja nieprowadząca działalności gosp. i mająca umowę o dostawę energii elektr. może ubiegać się o ulgę, w świetle odpowiednich ustaw?

W listopadzie Kancelaria Wierzbowski Evershed-Sutherland zajęła się sprawą organizacji Pozytywni Niepełnosprawni działającej na rzecz ochrony osób z niepełnosprawnościami. Organizacja przygotowywała się do założenia Fundacji, w związku z czym potrzebowała porady prawnej pod kątem sprawdzenia poprawności statusu, ułożenia relacji, zadań i obowiązków organów Fundacji i przygotowania dokumentów do rejestracji w KRS.

Ostatnią sprawą, której podjęła się Kancelaria, była pomoc na rzecz Stowarzyszenia Ochrony Sów, którego celem ochrona zwierząt, ochrona ich siedlisk i dziedzictwa przyrodniczego, w tym inicjowanie, koordynowanie i prowadzenie działań na rzecz ochrony ptaków ze szczególnym uwzględnieniem sów. Konieczna była pomoc przy stwierdzeniu zgodności z prawem obowiązującego statusu Stowarzyszenia i ewentualne wskazanie braków.

## KANCELARIA HOGAN LOVELLS

### PARTNER GŁÓWNY CENTRUM PRO BONO



Fundacja Habitat for Humanity Poland jest chrześcijańską organizacją dobroczynną, która działa na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych osób niezamożnych oraz zapobiegania bezdomności. Kancelaria pomogła Fundacji w sprawie dotyczącej praw autorskich w umowie o dzieło oraz w weryfikacji zapisów umów stażowych i regulaminu staży, które są realizowane w Fundacji. Organizacja wyraziła podziękowania za rzetelną pomoc, jaką kancelaria świadczy na jej rzecz od 2016 roku. Fundacja uznała, że pomoc kancelarii wydatnie przyczynia się do

wypracowywania wysokiego standardu dla działań realizowanych przez organizację, ograniczenia ryzyk prawnych i pozwala także zabezpieczać poprawne wydatkowanie środków, które na nasze działania otrzymujemy od darczyńców.

Kancelaria pomogła też założycielce strony Czytanie Globalne w kwestii dotyczącej prawa autorskiego. Już kolejny rok Kancelaria Hogan Lovells brała udział w projekcie edukacyjnym w VII Liceum im. Juliusza Słowackiego w Warszawie. W listopadzie mec. Agnieszka Szczodra-Hajduk i Karolina Dębiec przeprowadziły lekcje „Co warto wiedzieć o prawie pracy?”.



Leśnodorski  
Ślusarek  
i Wspólnicy

## KANCELARIA LEŚNODORSKI ŚLUSAREK I WSPÓLNICY

W roku 2019 Kancelaria pomogła dwukrotnie Fundacji Opus Organi, która działa na rzecz odbudowy organów

Bazyliki Mniejszej pw. Św. Elżbiety we Wrocławiu. W pierwszej sprawie Fundacja rozważała możliwe sposoby przekazania środków zebranych na swój główny cel, który jest realizowany przez jednostkę samorządową. Druga sprawa dotyczyła możliwych sposobów zamknięcia Fundacji przy uwzględnieniu uprzedniego rzetelnego spożytkowania majątku. Wsparcia merytorycznego z kancelarii LSW Leśnodorski Ślusarek i Wspólnicy udzielili: Marcin Włodarski i Magdalena Frąckowiak.

Kancelaria pomogła też w sprawie zgłoszonej przez Centrum Rehabilitacji dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane im. Jana Pawła II w Bornem Sulimowie. Sprawa dotyczyła niesprawiedliwego zdaniem Organizacji wypowiedzenia umowy wynajmu ośrodka.

Wsparcia merytorycznego z kancelarii LSW Leśnodorski Ślusarek i Wspólnicy udzieliła Katarzyna Michalik.

## **MARIA GROCHOWSKA KANCELARIA RADCY PRAWNEGO**

Stowarzyszenie Emaus-Rzeszów obejmuje wszechstronną pomocą zagrożonych wykluczeniem osób: bezdomnych, ubogich, samotnych, bezrobotnych, uzależnionych, niezaradnych życiowo. Występuje m.in. w obronie prawa do dachu nad głową, godnej pracy. Solidarnie wspiera osoby zagrożone wykluczeniem. Stowarzyszenie regularnie prowadzi zbiórkę darowizn, korzystając przy tym ze zwolnienia z podatku VAT jako organizacja pożytku publicznego. Zwrócono się w związku z tym z zapytaniem, dotyczącym ustawy o zbiórkach publicznych.

Kolejną organizacją, której pomogła Kancelaria była Galicyjska Fundacja Rozwój i Edukacja, mająca na celu wspieranie rozwoju regionów wiejskich m.in. poprzez wspieranie lokalnych społeczności, promowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz organizowanie różnego rodzaju warsztatów i spotkań edukacyjnych. Fundacja zwróciła się z prośbą o analizę obowiązków i wymagań koniecznych do spełnienia przez nią w związku z wymianą międzynarodową niepełnoletniej młodzieży oraz z pytaniem dotyczącym ubezpieczenia uczestników i pracowników akcji.

Stowarzyszenie Klon Jawor ponownie zwróciło się do Centrum Pro Bono w grudniu z prośbą o interpretację przepisów dotyczących wpisu do bazy danych odpadowych. Pani Mecenas stworzyła dwa artykuły o tej tematyce na portal NGO.PL

Mec. Maria Grochowska pomogła też Fundacji Różnosfera. Chodziło o udzielenie informacji na temat kontroli prowadzonych w tego typu podmiotach i uprawnienia organizacji w trakcie kontroli.

## **KANCELARIA PRAWNA FILIPEK & KAMIŃSKI PARTNER WSPIERAJĄCY CENTRUM PRO BONO**

KANCELARIA PRAWNA

**Filipek & Kamiński**

SPÓŁKA KOMANDYTOWA

Kancelaria pomogła Fundacji 3-4-Start w sprawie związanej ze zmianami we wpisie do KRS. Organizacja ma na celu wspieranie rodzin, także tych zagrożonych wykluczeniem i uzależnieniami. Prowadzi m.in. terapię dla osób uzależnionych i z zaburzeniami odżywiania.

Fundacja Akceleracji Narodowej zwróciła się do Centrum z zapytaniem o kwestie związane ze znakiem towarowym.

Organizacja Rodzic w Mieście ma na celu włączanie rodziców z dziećmi do życia społecznego i kulturalnego. Wspiera przedsiębiorczości rodziców, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet, działania związane z dostosowywaniem przestrzeni publicznych do potrzeb rodziców z małymi dziećmi. Organizacja zwróciła się z prośbą o wsparcie w zakresie

uregulowania kwestii związanych z szeroko pojętym prawem własności intelektualnej (w tym znaku towarowego) swojej nowej inicjatywy.

## **KANCELARIA K&L GATES**

W lutym 2019 panowie mec. Łukasz Gembiś i mec. Michał Szumbariski kontynuowali zapoczątkowane jesienią 2018 lekcje dla uczniów VII Liceum im. Juliusza Słowackiego w Warszawie. Przeprowadzone zostały zajęcia z prawa konstytucyjnego dla maturzystów.

## **LINKLATERS**

### **PARNTER GŁÓWNY CENTRUM PRO BONO**

**Linklaters** Mec. Justyna Kowalczyk wsparła Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej w sprawie związanej z wyjaśnianiem problemów powstałych na etapie współpracy organizacji z innym stowarzyszeniem w ramach realizowanego wspólnie projektu. Pani Mecenasa sformułowała wzór pisma w tej sprawie.

Fundacja Dominikański Ośrodek Liturgiczny ponownie zgłosiła się do Centrum Pro Bono o poradę z zakresu prawa cywilnego. Chodziło m.in. o kwestię rozwiązania umowy o świadczenie usług.

Fundacja L'Arche wspólnota we Wrocławiu prowadzi dwa Domy Pomocy Społecznej o charakterze rodzinnym oraz zespół mieszkań Chronionych dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną. Dodatkowo prowadzi działalność edukacyjną i szkoleniową z zakresu integracji społecznej osób z niepełnosprawnością. Fundacja zwróciła się z prośbą o poradę prawną w odniesieniu do sytuacji swoich dwóch zadłużonych podopiecznych.

W lipcu grupa nieformalna - projekt w ramach programu Śląskie Lokalnie Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS zwróciła się z prośbą o rekomendacje dla sądu, prokuratury, policji, straży miejskiej, organizacji pozarządowych i osób niepełnosprawnych dot. przygotowania osób z niepełnosprawnościami do kontaktu ze służbami mundurowymi i wymiarem sprawiedliwości.

## **ANDRZEJ LULKA KANCELARIA RADCY PRAWNEGO**

Fundacja „Gwiazdka” zajmuje się działaniami profilaktycznymi i edukacyjnymi, w tym profilaktyką przemocy i uzależnień. Swoje cele realizuje także poprzez organizację warsztatów kolonii, półkolonii i innych form aktywności dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Organizacja zwróciła się o pomoc w związku z wystosowanym wobec niej wnioskiem o udzielenie informacji publicznej.





## KANCELARIA ŁUKASIEWICZ

### KANCELARIA ŁUKASIEWICZ

Radczyni prawna Katarzyna Łukasiewicz (Kancelaria Łukasiewicz) dołączyła do programu CPB w 2018 roku. Mecenas

Katarzyna Łukasiewicz specjalizuje się w prawie rodzinnym oraz prawie karnym. W roku 2019 była wyjątkowo zaangażowana w projekt edukacji młodzieży oraz wsparcia seniorów. Jesienią przeprowadziła zajęcia dla uczniów 10 klas VII Liceum im. Juliusza Słowackiego w Warszawie. Lekcje dotyczyły mowy nienawiści i wolności słowa, upadłości konsumenckiej oraz tego, w jaki sposób używać zdjęć zamieszczonych w Internecie, a także jak chronić swoje fotografie. Ukoronowaniem zajęć był udział młodzieży w symulacji rozprawy karnej w Sądzie Okręgowym w Warszawie. Podczas zainscenizowanej rozprawy młodzież przyglądała się pracy uczestników postępowania. Wszystko zostało przygotowane tak, aby jak najwierniej oddać klimat panujący podczas prawdziwej sprawy sądowej. W wydarzeniu uczestniczyło 70 uczniów wraz z opiekunami. Symulacja cieszyła się dużym zainteresowaniem uczniów i zakończyła się zaangażowaną dyskusją. Mecenas Łukasiewicz w minionym roku brała po raz kolejny udział w Dniach Seniora, udzielając podczas nich porad prawnych.

### KANCELARIA PETER NIELSEN & PARTNERS LAW OFFICE

Elbląskie Towarzystwo Kulturalne prowadzi nieodpłatną działalność pożytku publicznego działającą w zakresie kultury i sztuki, edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży i wsparcia utalentowanych twórców. Organizacja zwróciła się z pytaniem związanym z zatrudnieniem prezesa stowarzyszenia.

W kolejnych miesiącach Kancelaria pomogła Stowarzyszeniu Emaus-Rzeszów w czterech sprawach, m.in. poprzez sprawdzenie pod względem prawnym umowy serwisowej oraz umowy szkoleniowej. Kancelaria na prośbę Stowarzyszenia dokonała także interpretacji przepisów dotyczących gospodarki odpadami w kontekście organizacji kiermaszów (konieczność rejestracji w Rejestrze BDO) oraz dotyczących zwolnienia z podatku VAT przy prowadzenia sprzedaży na portalu Allegro.

Stowarzyszenie Lambda Warszawa pomaga osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową. Organizacja prowadzi m.in. Telefon Zaufania, poradnictwo psychologiczne i prawne, grupy wsparcia. Konieczna była pomoc w napisaniu pisma o umorzenie postępowania w sprawie zwrotu dotacji.

Fundacja Mam Marzenie spełnia marzenia dzieci chorych nieuleczalnie lub przewlekle. Może to być marzenie z jednej z 4 kategorii:

- chciałbym dostać
- chciałbym być
- chciałbym spotkać
- chciałbym zobaczyć.

Mec. Marta Nowak pomogła rozstrzygnąć, czy w związku z tą działalnością Fundacja podlega pod uregulowania ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych, powinna uzyskać wpis do Centralnej Ewidencji Organizatorów Turystyki i opłacić stosowną składkę ubezpieczeniową.

W czerwcu mec. Marta Nowak, aplikant radcowski – Weronika Turek i mec. Mirosław Stefanik przeprowadzili szkolenie na temat zakładania spółek dla doradców organizacji

pozarządowych zorganizowane wspólnie przez Centrum Pro Bono i Stowarzyszenie Klon/Jawor. Szkolenie objęło m.in. zagadnienia takie jak: zakładanie spółek przez organizacje pozarządowe, związane z tym możliwości/ryzyka, "analizę" zapisów w standardowej umowie spółki.

#### **KANCELARIA TAYLOR WESSIG**

Kancelaria dołączyła do programu w roku 2019. Wsparcie zostało udzielone organizacji Komitet Ochrony Praw Dziecka w sprawie weryfikacji regulaminu aukcji charytatywnej.

#### **ALEKSANDRA SOCHA i MEC. TOMASZ SYCHOWICZ**

Stowarzyszenie Skarbiec w Miedznie działa na rzecz rozwoju gminy Miedzno. Stowarzyszenie zwróciło się z zapytaniem o możliwość jego uczestnictwa jako strony postępowania związanego z planami budowy farmy drobiu w gminie oraz o ewentualne konieczne zmiany w statucie w celu uzyskania możliwości występowania jako strona postępowania w tej sprawie i kolejnych podobnych. Organizacja zwróciła się także o pomoc w konstruowaniu odwołań od decyzji administracyjnych dotyczących sprawy.

#### **KANCELARIA SSW PRAGMATIC SOLUTIONS**

Fundacja Ashoka ma na celu wsparcie innowatorów społecznych na całym świecie. Kancelaria pomogła organizacji w zweryfikowaniu dokumentacji pod kątem zgodności z RODO i przepisami prawa pracy.



Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce raport z rocznej działalności Centrum Pro Bono.

Jesteśmy bardzo dumni ze współpracy z prawnikami, którzy nieodpłatnie pomagają organizacjom pozarządowym, ale także służą swoim doświadczeniem w ramach projektów edukacyjnych.

Wspólnie z zaangażowanymi w program Centrum Pro Bono kancelariami staramy się polepszać rzeczywistość prawną, w jakiej działają organizacje pozarządowe w Polsce.

Naszym celem jest także pogłębianie współpracy pomiędzy sektorem pozarządowym i biznesowym w Polsce, czego praktyczną realizacją – poza pomocą prawną na rzecz organizacji – jest zapoczątkowany jesienią 2015 roku cykl spotkań Pro Bono Roundtable. Spotkania te, w których biorą udział zarówno prawnicy, jak i osoby reprezentujące organizacje pozarządowe służą dyskusji na temat kształtu działalności prawnej pro bono w Polsce.

Nasza działalność nie byłaby możliwa bez Państwa zaangażowania i wsparcia finansowego jakie nam Państwo udzielają.

Liczymy na dalszą współpracę i mamy nadzieję, że kolejny rok przyniesie wszystkim wiele sukcesów.

dr Filip Czernicki

Prezes Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych

## CZY WARTO POMAGAĆ?

大成 DENTONS

KANCELARIA DENTONS

Idea dzielenia się wiedzą i doświadczeniem w ramach pomocy prawnej pro bono towarzyszy nam od początku istnienia kancelarii Dentons. Wierzymy, że ponosimy odpowiedzialność za ochronę wartości, które uważamy za kluczowe dla dobra wspólnego. Chcielibyśmy, aby nasze działania pro bono były odzwierciedleniem etosu pracy prawników i wyrazem spoczywającej na nich społecznej odpowiedzialności. Dostrzegając rosnącą potrzebę udzielania wsparcia pro bono, wprowadziliśmy ogólnofirmową politykę wzmocnienia praktyki pro bono, a w warszawskim biurze Dentons powstał również Program Litygacji Strategicznej. W ramach Programu oferujemy pomoc prawną pro bono w sprawach o istotnym znaczeniu dla dobra publicznego, rozumianego w szczególności jako:

- przeciwdziałanie niesprawiedliwościom społecznym i dyskryminacji
- wzmocnianie praw i wolności obywatelskich
- ochrona demokratycznego państwa prawa i jego instytucji
- wspieranie organizacji pozarządowych

Sprawy, które podejmujemy w ramach pomocy prawnej pro bono, prowadzone są przez prawników różnych specjalizacji. Ważnym elementem naszej aktywności jest też współpraca z organizacjami pozarządowymi – staramy się, aby były one naszymi partnerami strategicznymi. W tym zakresie kluczową rolę pełni Centrum Pro Bono, umożliwiające nawiązanie kontaktu i współpracy z organizacjami potrzebującymi wsparcia.

Poprzez zaangażowanie w pomoc prawną pro bono pragniemy wpływać na poprawę sytuacji jednostek, jak również uzyskiwać precedensowe rozstrzygnięcia sądowe, które będą miały istotne skutki w obszarze interpretacji i stosowania prawa. Chcemy przyczyniać się do zmiany postrzegania określonych problemów społecznych oraz zmiany generalnego stosunku do prawa. Bardzo często traktowane jest ono bowiem wyłącznie jako instytucja opresyjna, podczas gdy nie tylko może, ale i powinno służyć wspieraniu postaw i wartości tworzących lepszą rzeczywistość dla nas wszystkich.

W 2019 roku nasi prawnicy przepracowali ponad 2600 godzin, angażując się w kilkadziesiąt projektów realizowanych na zasadach pro bono. Pomagaliśmy m.in. w projektowaniu rozwiązań ułatwiających korzystanie z pomocy tłumacza języka migowego, reprezentowaliśmy naszych klientów w postępowaniach sądowych dotyczących wolności słowa, dyskryminacji z powodu pochodzenia, wyznania czy orientacji seksualnej.

Cieszymy się, że nasze dotychczasowe wysiłki zostały już dostrzeżone i docenione. W grudniu 2018 roku zostaliśmy wyróżnieni prestiżową nagrodą Pro Bono Lawyer of the Year

przyznaną przez the Good Lobby Award. Z kolei w 2019 roku Dentons otrzymał jedną z nagród przyznawanych w ramach NatWest LGBT+ Diamonds Polish Business Awards.



Patrick Radzimierski – radca prawny, partner w kancelarii Dentons, kieruje praktyką pro bono w warszawskim biurze Dentons

**BIRD&BIRD SZEPIETOWSKI I WSPÓLNICY**

# Bird & Bird

Kancelaria Bird & Bird to międzynarodowa firma prawnicza z tradycją sięgającą XIX wieku. Także od wielu lat, na poziomie globalnym, jak i w poszczególnych biurach, realizowane są projekty z zakresu szeroko pojętej odpowiedzialności społecznej, angażujące zarówno prawników, jak i pozostały personel firmy.

Prawnicy warszawskiego biura Kancelarii prowadzą działalność społeczną, w tym udzielają nieodpłatnych porad prawnych, praktycznie od początku obecności firmy w Polsce. Dlatego bardzo cieszy nas nawiązana w czerwcu 2017 roku współpraca z Centrum Pro Bono, jak i wejście do grona Partnerów Głównych Centrum w styczniu 2018 roku. W jeszcze większym stopniu pozwala nam to angażować się w doradztwo na rzecz organizacji pozarządowych, a także dzielić się z innymi zaangażowanymi firmami i instytucjami naszym doświadczeniem w zakresie organizacji projektów nieodpłatnej pomocy prawnej.

Nasi prawnicy, zarówno we współpracy z Centrum, jak i w ramach własnych inicjatyw, pomagają w bardzo szerokim spektrum spraw, od wsparcia w kwestiach prawno-pracowniczych, przez kwestie dotyczące ochrony danych osobowych czy własności intelektualnej, aż po doradztwo w zakresie pozyskiwania i rozliczania dotacji publicznych dla

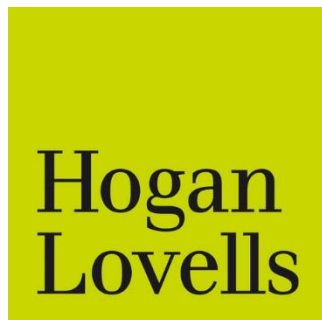
trzeciego sektora, a nawet koordynację projektów o charakterze międzynarodowym. Współpracują również z portalem ngo.pl i biorą udział w szeregu projektów edukacyjnych. Co więcej, duże zainteresowanie dla tego typu inicjatyw pozwoliło uregulować status czasu poświęconego przez prawników doradztwu pro bono. Ustalono zasady, na jakich prawnicy mogą oficjalnie rejestrować swoją pracę, w szczególności na rzecz organizacji współpracujących z Centrum Pro Bono, jako część wykonywanych przez nich obowiązków służbowych. Dzięki temu udało się nam wypracować instytucjonalne ramy dla naturalnej potrzeby pomocy i zaangażowania społecznego wśród naszych pracowników i współpracowników.

Mamy oczywiście nadzieję na dalszą, owocną współpracę z Centrum Pro Bono w kolejnych latach.



Piotr Zawadzki - radca prawny, Senior Associate w kancelarii Bird&Bird, koordynator działalności pro bono kancelarii

## KANCELARIA HOGAN LOVELLS



Kancelaria Hogan Lovells od 2015 roku wprowadziła we wszystkich biurach Politykę Global Citizenship (*Global Citizenship Policy*), w ramach, której każdy ze współpracowników Hogan Lovells, niezależnie od pozycji i wykonywanych zadań (zarówno prawnicy, jak i osoby z działów administracji), zachęcany jest do poświęcenia przynajmniej 25 godzin rocznie na działalność społeczną. Polityka *Global Citizenship* umożliwia każdemu zaangażowanie się w jedną lub więcej inicjatyw społecznych, przyporządkowanych poszczególnym dziedzinom działalności:

- Pro Bono
- Społeczność (*Community Investment*)

- Różnorodność (*Diversity*)
- Środowisko (*Environment*)
- Dobroczynność (*Touch: Matched Charitable Giving*)

Inicjatywy podejmowane w ramach globalnej praktyki Hogan Lovells mogą obejmować każdy przejaw aktywności, od udzielania porad prawnych na rzecz lokalnych społeczności, wspierania projektów służących zaspokajaniu potrzeb kulturalnych, poprzez pracę z lokalnymi placówkami edukacyjnymi. Dla prawników Hogan Lovells aktywność społeczna zakłada pomoc i wsparcie na rzecz dowolnej inicjatywy.

Szeroko rozumiana aktywność społeczna jest integralną częścią kultury i strategii działalności Hogan Lovells. Nasze wspólne przekonanie o ogromnym znaczeniu odpowiedzialności społecznej jest jednym z więzów, który umacnia nas, jako międzynarodową społeczność firmy. Jest to przełomowa inicjatywa i pierwszy przypadek, gdy kancelaria prawna stawia, globalnie, taki cel każdemu współpracownikowi.

Nasze dotychczasowe zaangażowanie zostało docenione w 14 Rankingu Kancelarii Prawniczych dziennika Rzeczpospolitej, w którym uzyskaliśmy tytuł Kancelarii Pro Bono. W kolejnej, 15 edycji Rankingu zostaliśmy również wyróżnieni za naszą aktywność. Zostaliśmy również wyróżnieni w XXXV edycji Raportu Społeczna Odpowiedzialność Biznesu za działania wolontariackie i prospołeczne prowadzone na całym świecie.

Przyznane wyróżnienia za aktywność społeczną motywują cały zespół Hogan Lovells do jeszcze większego zaangażowania, czego rezultatem jest coraz wyższa liczba godzin poświęconych na rzecz niesienia pomocy. W 2019 roku zespół warszawskiego biura Hogan Lovells w ramach polityki *Global Citizenship* poświęcił na pracę pro bono ponad **2 228 godzin**.

W ostatnim czasie, prawnicy kancelarii Hogan Lovells reprezentowali pro bono Fundację Malta w sporze z Ministerstwem Kultury dotyczącym granic wolności słowa, w związku z niewypłaceniem dotacji celowej na organizację Malta Festival Poznań.

3 kwietnia 2019 roku zapadł wyrok, zgodnie z którym Sąd Okręgowy w Warszawie przyznał Fundacji Malta kwotę 300 tys. zł wraz z odsetkami od Skarbu Państwa. Sprawa jest prowadzona w ramach Programu Spraw Precedensowych Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

---

*"Kultura wspierania odpowiedzialności społecznej i inicjatyw pro bono jest niezmiennie jedną z kluczowych wartości, które pielęgnujemy w Hogan Lovells. Staramy się budować wśród naszych pracowników i współpracowników wrażliwość społeczną i otwartość na potrzeby innych oraz przekuć je na realne działania.*

*Szczególnie bliskie są nam wszelkie inicjatywy, które podejmujemy na rzecz potrzebujących dzieci, ochrony środowiska oraz wspierania szeroko rozumianej kultury i nauki.*

*Każda indywidualna decyzja o włączeniu się w pomoc charytatywną, a następnie wspomaganie tych działań z pełnym zaangażowaniem, przyczyniają się do tego, że nasze starania przynoszą wymierne efekty."*



Andrzej Dębiec - radca prawny, Partner w kancelarii Hogan Lovells, koordynator pro bono w warszawskim biurze kancelarii

## **GIDE LOYRETTE NOUEL**



*Gide jako jedna z pierwszych międzynarodowych kancelarii otworzyła biuro w Polsce w 1991 r. Obecnie w warszawskim biurze kancelarii Gide pracuje ponad 40 prawników. Klientami warszawskiego biura kancelarii są między innymi instytucje finansowe, banki, firmy ubezpieczeniowe,*

*inwestorzy zagraniczni, spółki i inne przedsiębiorstwa krajowe w tym spółki Skarbu Państwa oraz instytucje z sektora publicznego.*

Kancelaria Gide od lat angażuje się w działania pro bono, obejmujące zarówno wsparcie finansowe jak i merytoryczne, zarówno na poziomie międzynarodowym jak i lokalnym.

Na poziomie międzynarodowym wspólnicy kancelarii powołali fundację "Gide Pro Bono", która wspiera finansowo przedsięwzięcia i inicjatywy skoncentrowane głównie wokół takich idei jak dostęp do wymiaru sprawiedliwości, dostęp do edukacji i solidarność z potrzebującymi. Ponadto kancelaria współpracuje z szeregiem francuskich i międzynarodowych organizacji pozarządowych i prowadzących działalność charytatywną.

Na poziomie lokalnym warszawskie biuro kancelarii od wielu lat aktywnie współpracuje z Centrum Pro Bono oraz z licznymi organizacjami potrzebującymi wsparcia prawnego. Nasi prawnicy chętnie angażują się także w inicjatywy informacyjne oraz edukacyjne i np. w 2017 roku byli autorami cyklu artykułów publikowanych na stronie [www.ngo.pl](http://www.ngo.pl) poświęconym zagadnieniom z zakresu ochrony danych osobowych istotnych z punktu widzenia działalności organizacji pozarządowej.





Paweł Grześkowiak – adwokat, Partner w kancelarii  
Gide Tokarczuk Grześkowiak Sadownik sp.k

## KANCELARIA LINKLATERS

**Linklaters** Warszawskie biuro Linklaters jest jedną z wiodących kancelarii w regionie Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej. W Polsce Linklaters jest jedną z największych międzynarodowych kancelarii prawnych. Obecnie kancelaria zatrudnia ponad 80 prawników, z których większość to polscy radcowie prawni i adwokaci. Ponadto warszawskie biuro Linklaters dysponuje jednym z największych i najbardziej doświadczonych zespołów międzynarodowych prawników w Polsce.

Od wielu lat doradzamy naszym klientom w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej w zakresie zmian klimatu, zrównoważonych nieruchomości, ryzyka i zarządzania, przeciwdziałania przekupstwu i korupcji, informowania o nieprawidłowościach i zarządzania kryzysowego. Dążymy do prowadzenia naszej działalności w oparciu o cele zrównoważonego rozwoju ONZ, które stanowią uzupełnienie naszej nagradzanej strategii odpowiedzialności zbiorowej wprowadzonej w 2013 roku, w ramach której nie tylko włączamy się w pomoc Pro Bono i inwestowanie w lokalną społeczność, ale także prowadzimy działania wspierające różnorodność oraz środowisko naturalne, kwestie praw człowieka oraz uczciwy i etyczny handel.

Naszym celem jest zapewnienie pewności prawa w zmieniającym się świecie. W działalności Pro Bono wykorzystujemy naszą wiedzę prawniczą do przestrzegania praworządności, promowania praw człowieka i zapewnienia lokalnego dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Nasza praktyka Pro Bono ma zasięg globalny, korzystamy z naszej międzynarodowej sieci, aby zapewnić ponad 30,000 godzin pomocy prawnej. Promowanie bardziej sprawiedliwego i zamożnego świata oznacza także wspieranie dostępu do edukacji, dlatego nasze globalne biura wspierają młodych ludzi o niskich dochodach w realizacji ich aspiracji. Inwestując w społeczność, współpracujemy z młodymi ludźmi na całym świecie, aby podnosić aspiracje i

promować różnorodność. Korzystamy również z naszych umiejętności i wiedzy, aby wzmocnić grupy, które służą społecznościom lokalnym w celu realizacji wspólnych działań.



dr Cezary Wiśniewski – radca prawny, Partner w kancelarii Linklaters

**WSPÓLPRACUJĄCE KANCELARIE:**

Bird&Bird Szepietowski i Wspólnicy  
BSO Prawo & Podatki  
BNT Neupert Zamorska i Partnerzy  
CMS Cameron McKenna Nabarro Olswang Pośniak i Bejm  
Clifford Chance Janicka, Krużewski, Namiotkiewicz i Wspólnicy  
Dentons Europe Dąbrowski i Wspólnicy  
DLA Piper Giziński Kycia  
Eversheds Sutherland Wierzbowski  
Kancelaria Prawna Filipek & Kamiński  
Gide Loyrette Nouel Tokarczuk Grześkowiak Sadownik  
GJW Gramza Janerowicz i Wspólnicy  
Kancelaria K&L Gates  
Kancelaria Hogan Lovells  
Kancelaria Prawna Leśnodorski Ślusarek i Wspólnicy  
Lassota i Partnerzy Kancelaria Adwokacka  
Linklaters C. Wiśniewski i Wspólnicy  
Andrzej Lulka. Kancelaria Radcy Prawnego.  
Kancelaria Radców Prawnych G. Morawska-Stanecka M. Stańko  
Peter Nielsen & Partners Law Office  
Kancelaria Polowiec i Wspólnicy  
Rachelski i Wspólnicy Kancelaria Prawna

SSW Pragmatic Solutions

Kancelaria Adwokatów Stańko i Partnerzy

Kancelaria Taylor Wessing

Peljan&Czwojda – Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych

Wilk Latkowski Doradcy Podatkowi

Kancelaria Łukasiewicz

Maria Grochowska Kancelaria Radcy Prawnego

Aneta Sieradzka

dr Piotr Karlik

Patrycja Szepczyńska